

רבינוב רות
172055
בת ברכה ויהושוע
נולדה ב- 15.3.1929
שרתה בגדוד "דרור" (14)
נפלה ב- י"ג אדר ב' תש"ח 24.3.1948
בהיפגעה מכדורי האוייב ליד עין דור.

רבינוב רות.

בת ברכה ויהושע, נולדה ביום כ"א באלול תרפ"ט (26.9.1929) בקיבוץ גבת. בקיבוץ עברה את שלבי החינוך היסודי וכיתות-ההמשך כולל עבודה במשק, מתוך הכרת הייעוד הגדול המוטל על כל בן ובת בישראל, שנתנה לו ביטוי יפה ברשימותיה. השתתפה במסע לגליל לשם הקמת נקודות-יישוב חדשות (בניגוד להוראות שלטונות המנדט) תחת מסווה "העלייה לתל-חי" בחודש אדר ב' תש"ו.

רות התגייסה לשירות העם ושירתה בגדוד 14 של חטיבת "גולני". ביום י"ג באדר ב' תש"ח (24.3.1948) בדרכה לקורס אלחוטאים ביבנאל נהרגה ברירות מן המארב ליד הכפר עין דור. היא הובאה למנוחת-עולמים בבית-הקברות בגבת בקבר אחד עם חברתה זיוה נתן, שנהרגה יחד איתה.

ברשימותיה שנאספו ופורסמו ב"מפנים" (כרך י"ג, חוברת 3 - אפריל 1949), במלאות שנה לנופלה מתגלים נפשה המתרשמת, השואפת לשגב וליופי ויודעת חובה ועול, וכושר ביטוי ספרותי שהיופי קורן מפשטות האמת הפנימית שבדברים, ללא קישוט מליצה ומלל ריק. "כאילת על נחל כרעת, כרעת נפלת, ילדתי" - קונן עליה אביה, המשורר יהושע רבינוב, בספר שיריו "מול הר העקדה", שהקדיש לזכר השתים, בתו ואחותה לגורל, זיוה נתן.

מקום הולדתה. קיבוץ גבת

רות בילדותה ובצעירותה

פרטי האירוע

בגליל-התחתון

הפשיטה לעין-מהל, שהיתה לנו הישג רב, היתה פתיחה להתנגשויות וקרבות בלתי פוסקים, עקובים מדם רב. אך לא תמיד האירה ההצלחה את פניה ללוחמי "ברק". מגדוד היכה, אך גם הוכח.

נקודת-תורפה במערך ההגנתי של הגליל-התחתון היו דרכי התחבורה. הישוב העברי באיזור היה דליק, ולצדי הכביש ישבו כפרים ערבים גדולים, כמו לוביה ודבוריה. בעלי "עבר" עשיר, שחסמו את המעבר והטרידו באש את התחבורה העברית. הכנופיה שהיתה שורצת בסביבות התבור, מיקשה פעם בפעם את הכביש, פוצצה את הגשרים והגיחה מארבים למכוניות. בדרך זו נפלו שתי בנות גבת. על הגדה, שבאותם הימים החל לקבל את מגויסיו טיפין טיפין, הוטל לאבטח את התחבורה באיזור יחד עם המ"ן של סג"רה. שוב היו אלה אותם האנשים שהוטלו מהתנגשות אחת לשניה בכל המרחב. המאבק על התחבורה הגיע לשיא בקרב שפרץ ב-24.2.48 בין יחידת-המשמר הנע, שאבטחה את המעבר ליד לוביה, לבין עשרות פורעים מזוינים.

יומן האירוע

- 16.3.48 — כתת-סיוור מחברי בית-קשת נפלה במארב שהונח לה בגבעתיה "שהב", שליד ערב-אזובה. תגבורות מגדוד "ברק" חשות לעזרה.
- 19.3.48 — מחלקה מנפת "בנימין" (גלבע), שהגיחה מארב למזוינים בקרבת נוריס, הותקפה עד בוקר ונסוגה לזרעים. למחלקה 7 הרוגים.
- 23.3.48 — מחלקה מגדוד "ברק" פוצצה את מעביר-המים שבמעקל הדרך היורדת לבקעת בית-גטופה. במקביל לכך פוצצה יחידת-פלמ"ח את גשר ואדי-רובדיה שבכביש מגדל-מראר.
- 24.3.48 — חבלנים ערביים הרסו בלילה את גשר ואדי-שראר לחלוטין. מכונית-משא שעקפה בבוקר את הגשר ההרוס הותקפה ע"י מזוינים ערביים. שתי בנות ממשק גבת נהרגו.

תמונות עם חברים ומשפחה

רות עם סבא שלה

רות עם חנה'לה

הזמנה לפתיחת המעבדות

ביום ב' י"ג באדר תשל"ט

12.3.79 בשנות ה-31 לנפולן

שד:

רזוי רבינוב א

רזיה נרן א

נסב אר מעבדור ביה"ס

עד שמן זכדן.

בשעה 10.00 בבוקר.

החברים מוזמנים.

הוקמו מעבדות לזכר רות וזיוה

כיום כ' ב-10.00 לפנה"צ התאספו
כיתות ביה"ס בגבת, וחברים רבים יחד
עם חורי הבנות ליד מעבדות לטבע של
ביה"ס, לקביעת שלט המציון את זכרו
של רותי רבינוב וזיוה בתן ז"ל,
וקורא את המעבדות על שמו. **המצב**
בדבריו, לנאספים אמר מאיר **ז"ל** ביו
השאר:

"נאספנו כאן כדי לעבוד רגע, ולז-
כור ולסקור, את לכתן של שתיים מבכר-
רות בנות בנות שהלכו אל "נגש הכסף"
ומשם לא חזרו.
יהיו מעבדות אלה, שדורות בני גבת
התחכרו בהן ועוד דורות יתחכרו בהן
יד לזכרן.

אנו מכריזים בטכס זה את מעבדות
הטבע כמעבדות ע"ש רותי וזיוה ז"ל **אנא**
במחמא ה'תשנ"א יהי זכרן ברור"

לאחר דברי פתיחה אלה וקטע נגינה של
רחל א. קראה ורדה את שירו של יהושע
"בהשארת דומילתן" וגדעון ויזרעאלי
קרא מיומן גבת קטע שבכתב, כיום ה-
שלושים לנפולן.
בשירת בנות ביה"ס נשתלטים הטכס והציל-
בור עבר וביקר במעבדות שהוכנו והו-
תקנו לקראת המעמד.

עלנו קלנאע עטלכנו
כונג הכר נכילג כטולכונע מענכנו נענ-

אימה של רותי היתה שנים רבות מחנכת ומורה לטבע
בקיבוץ גבת, הנצחת הבנות היתה חשובה ביותר
לאימה של רותי ולמשפחתה.

תמונות מהמעבדה הקרויה על שמם של רותי וזיוה

לזכר הבנות
רות רבינוב ז"ל
זיוה נתן ז"ל
שנפלו במלחמת השחרור

מציוריה של רותי

מילגה ע"ש רות רבינוב ז"ל

קרן סטיפנדיות לחינוך חקלאי

משרד החינוך והתרבות
האגף לחינוך התישבותי

הסתדרות הפועלים החקלאים
המרכז החקלאי

זאת לתעודה

כז מילגה ע"ש רות רבינוב ז"ל

ניתנה ל אלישבע לוי

תלמיד ביה"ס החקלאי ירושלם לחקלאות

שנה"ל

תש"א

בכבוד רב

פרי עטה של רותי מתוך 'חבריא'

עלון חברת הילדים בגבת

רות רבינוב

נולדה בגבת לברכה וליהושע. נפלה עם התגייסותה בדרך
מיבנאל לגבת, ב"ג באדר ב' תש"ה. בת 19 במותה.

ר ש י מ ו ת

"פתחו את השער"

התגוררה. ומאדמתה הנכריה צמחו וינקו
שיריה היפים — פרברים ושכונות יהודיות
שהדלות שוכנת שם. דייריהן: נפחים, סנד-
לרים, חייטים וילדי ישראל כחושים מתרו-
צצים בסימטאותיהן, צמאים לקרן אור וכמהים
לזיו השמש שתאיר להם את חשכת חייהם.
חיי ילדותם האפורה והחמם את לבותיהם.
כל אלה נגעו מאוד אל לבה ומהווי זה דלתה
המשוררת את הנושא למקלעת שיריה. אולם
היא עזרה את המחירות הזאת בנימה עליזה
ומבדחת. את חול חיי הילדים האלה המשעמם

קדיה מולודובסקי. שם זה ידוע כמעט
לכולנו ולכל אחד אומר משהו: משוררת
יהודיה בגלות הנכר החשוכה, השרה ומספרת
על ילדי ישראל בגולה. קדיה — החביבה
על כל קוראיה. מי לא קרא את ספר שיריה
"פתחו את השער" אשר מוקדש ומוגדש
באהבה לילדים, אשר להם בעיקר הקדישה
את מאוויי חייה ואת תשומת לבה. שיריה
מבדחים את הלב, אולם יחד עם זה — מקור
דם עצוב הוא. שיריה משקפים את הווי
פרברי העוני בוורשה העיר — אשר שם

הצליחה קדיה לרומם לדרגת חג, ולהשכח לשלל צבעים מגונן ומאירק אותם ככל יכולתה באורי נעים ופלבב, היא משקפת לנו את המציאות תאסרורית שבחיי יום יום באספקרריה עליזה הנוטכת סיפות שמחה וקלות על המאורעות שבחיי יום יום ופל-בישה אותם בדמות נסים ונפלאות מבודחים ומרעננים.

אכן רב סיפוק התנאה הממלא את חלב בשעת דמרוף בספר נאה זה, הספר כמו שהוא, מוגש לפנינו בתרגום מאידיש וקרוב לדדאי שהחרוים בכתיבתם ובביטויים המקורי עסיסיותם כפולה. הקריאה בשירים אלו סר-תפת כאילו את הקורא הלאה, אל סיום השיר, אשר הוא לרוב משמה ומאושר.

הספר נפתח כך: „פתחו את השער, פתחו-הו רחב, עבור תעבור בו שרשרת זהב“. בשיר השני „הילדה אילת“ מספרת קדיה על ילדה קטנה אשר כבר בילדותה, באביבה הששי, עזל הבית ומעמסתו עליה. והיא, ככל ילד בגולה, משתקקת לשאוף את חדנת הילדות במלואה, היא נקשכת החוצה להשתעשע עם חברותיה שמחה וששה היא לקראת כל צפור בטבע או אוז — אך אבא ואמא אינם נותנים מנחה, כי בבית העבודה מחכה: „צריך לשטוף סירים וכלי מטבח, צריך לשאוב דלי מים, צריך לתלות כתונת וגרבים, ובול-בוסים לקלוף, והרצפה צריך לשטוף“. ועוד עבודות רבות. ולבסוף בורחת אילת לגמרי מהבית ברכבת „פלאים“ של כפתורים. בשיר שלישי מספרת קדיה על זוג נעלים שנשארן תלויות גלמודות באין קונה על קיר בית הסנדלר, היות ואינן מתאימות לרגלי הילדים, ומי שהן מתאימות לו — אין לו במה לקנותן... בשיר זה משתפת קדיה בצערם של הילדים היחפים הכמהים כל-כך לזוג נעלים טובות לרגליהן בכפיר, ואין ידם משגת... „ומעשה בחבית“ אשר עמדה בחזרה של המספרת, ושימשה לילדי החצר. מקום מחסה, מקלט ומפלט מחמת אבותיהם וממכותיהם. בתחילה היא נודדת מבית לבית כדי לאסוף לתוכה את מי הגשמים החודרים ומטפטפים מבעד

לג הבית, וכחום הנשמים היא נשארת ככלי אין חפץ בו בסירת החצר, והנה ביום בויר אחר קורה נט והחבית נהפכת לארטון קסמים וחרנגול זהב בראשו, אשר ממלא את כל משאלות מעוסות החצר, הנה, חבית — לבי אורה כלי ששוט מאוד ולא יצלה, אולם הילדים העניים רואים בה מקור נחמה ומפלט וחיא בשבילם „ביתם“ האפית, המלא תמיד „זו אורה של חמה“, והמשוררת מלבישה אותה לבסוף בלבוש של „כלי פלא“, כפי שיכולים ילדים כאלה — אשר כה מבינה היא ללבותיהם — לחלום או ליצור בדמיונם בגדר דבר של „בלתי-מושג“, ועוד מספרת קדיה: „מעשה בניגית“ שראשיתה גלגול של עריבה וסופה גיגית המכבסת בעצמה לכל בני השכונה, ואותו סיפור מבדח החביב על כולנו, הפרשה על „גלגולו של מעיל“ המסב מורת-רוח לכל לובשיו ונהפך למעשיה מבדחת, המשכיחה את כל מרירות העוני הכרוך בה.

אנו רואים אצל קדיה מולודובסקי בכמה משיריה שהעניות אינה נצחית ומחללת, וגם לאלה החיים בדוחק רב ובעוני יש רווח והצלה ע"י נסים, ואיזה מין מזל מהשמים על כאילו מאיר להם ומתגבר על אויביהם על פני האדמה, רעיון זה אנו רואים ב„סחנה“, אשר שם נוחות איתני הטבע נושאים את הטוחנת המרשעת המקפחת ללקוחות את פת לחמם — ולעניים רווח והצלה, לוקחים כאוות נפשם, וכן בשיר המספר על אותר העני והאביון אשר האיר לו מזלו, ומעל עצו התרוננה צפור ושרה, וכאשר באן אנ-שים מכל קצות הארץ לקנות אותה, את סגולת האושר מאתו, דרש תמורתה דברים אשר קצרה ידם מלהשיגם למענו, ואז גזלו ממנו את הצפור, מקור אשרו היחיד, אולם, הנה קרה לו הנס, וצפור דרור חדשה הופיעה על עצו והרנינה את חייו כקדם, ועוד שיר חביב ומבדח הוא על ה„מכתב“ הנשלח לדוד-דה באמריקה תוך חבלי כתיבה קשים, בשיר זה ובעוד שכמוהו ישנה נימת הומור של טוב-לב המשוררת, אשר הכירה את הילדים

האדם בעמלו, כי אהבת האדם העמל היא קדיה, ואולם בעיקר שלה היא על גיבורי בני עמה, נאהל למשוררת שתזכה לראות את בני עמה במולדת ולשים אותם כדמויות בשיריה החביבים.

מקרב, ביחוד מבינה הלימודים, אנו מכי-רים את קדיה המשוררת רק מתוך „פתחו את השער“, אולם ידוע מתוך סיפורים עליה כי נפשה הזמה גם לדמויות אחרות, דמויות גיבורים מהפכנים עורגים לחופש ולאושר

„חבריא“, כסלו, תש"ו.

שיריו של אביה יהושוע רבינוב מתוך ספרו 'בין רגבים ומזלות'

שלהבית זכה

חצות. צפור צוחה מתוך ערוץ.
שמשוה נצטלצלה מנשימה של העלם.
ועם הלכנה אשר יצאה אח הענן
היא באה בחלון.
עיניה - אגמים נוגים - זורחות
כזרח-כסף מתהפך. נמזגות
לים יהלומי.

מתקמט חיק ים במרחב החלומי,
לחופו זהיר ינוע כמעופף.
הטמירית בטבורו רוטטת תממר.
סביב עצמה סוככת רפרפית.
אל מעבר לה זורמת מתברגת
סלילית.

הנה היא עלי מים סהורים.
אל אישם מושכת עלעולית.
זלולי אצבעותיה סוערים. הומים
בם עלומים משפרים.
הכאב והחזנה זורמים בם
במתאם.

זה מחולה על במתי היים.
המעגל הזה ברגושיה גליים.
מסתור-תנועתה בתוגיוני-קסמו
ואין גוף ודמות הגוף. רק צנפה
של שלהבית זר-זכית.
שלהבית סגלגלה רוחקת. רוחקה.
אל מעבר למסך הערפילי.

והלכנה שוב בענן. מצטלצלת השמשה.
והצפור שבפרוץ צועקת
מרורים.

מי זה ירד?

מי זה ירד, אבי, אל גבול-נחלתנו?
מי זה קשר סביב לרכס נגהות?
ערכי-כחול, כתי, ירד על אדמתנו
והוא נבט מתוך עיניה התוהות.

הלה של אור, אבי, אראה אתר דקלנו
ורייח טוב כזה יפך מן הגנות.
זו הלכנה, כתי, עולה בחלוננו
ואת ריחם נוחנים פרחי הזכרונות.

ראי, ביתנו את עיניו נוגות פוקת.
המרחקים בו נכנסים מהרהרים.
געגועים משקים האפל הזירה
והחלום יורד על אלם הדברים.

מי זה עולה, אבי, מירכתי-גרננו?
מי זה מפריד בהקפזו הסנסונים?
צבקה, כתי, אלי-עבר מעוננו
טופפת לה בטפח-רגנים.

היא חרישית גלשה מהררי הצער.
בכאב-צפיתנו התקדש.
ראי, עיניה טהורות-אורות בשער
וקל אשר בלה שיב מתחדש.

קול משק, אבי, אשמע אתר בתלנו,
קול המנה חמה עובר בחרכים.
יונה, כתי, טופפת על דלתנו,
האם לא תראי, כתי, גפיה הנזפים?

היא נמלטה תמה מהבהובה של חרב
ועל גבה תוכא נישמת ההקמה.
ראי הרחק, כתי, מפלא הנו הערב,
זה יחודו מאיר על קצה האדמה.

זכור

צ'קה קדחת

ליום השלשים

גבת י'ג' ניסך
ד'ש'ק'ה

ראי, אדמה, כי היינו בזבזנים עד מאד:
פרחי פרחים בן טמנו רענניה ובהוד,
אשר נשקחם השמש מנשיקחה ואשונה,
מצניע חן עם יפה קלח, קטרת כוסו נכונה.
ולד שידעו צהרים בעצם הצער התם,
ובטרם רוו טל של בקר בחלומות-אור נבטם.

הא לך הטובים בבנינו, נער טהר חלומות,
ברי לב, נקיי כפיים, טרם חלאת אדמות,
וארג יומט עודו שתי, ארג תקוות יום יבא,
אין לנו טובים מכל אלה. את הרגית? ואיפה?

ואת תכסי על כל אלה. יעל הצמח בעתו
מאה שערים הוד וכוח, קדש לעם מכורתו
ברוך קרבנם בסוד מות, כפר חיינו בהוד...
ראי, אדמה, כי היינו בזבזנים עד מאד!

ש. טשרניחובסקי

חמשה חדשי קרבות וחזיתות. חמשה חדשים של גלוי כוח יהודי עצמאי, חרדה לגורל יהודים וישובים, אבל על בנים ובנות שנפלו, גאון על עמידת גבורה של צעירים יהודים.

תמורות ומפנים מדיניים, מזימות מתחדשות לבקרים. הרבה אטליות כבר נהרסו ונתכדו בחדשים אלה, הרבה סינים נפקחו לראות נכוחה את מעמדנו. מבעד הלעז, המלל והלהג הדיפלומטי והגיני של "נאמני" האומות המאוחדות, מבעד לגלוי ההבנה והתמיכה המדינית של רוסיה הסובייטית וארצות הדמוקרטיה העממית, המדינית על הגומה הבין לאומית - מבעד כל אלה מתנשאת הודאות האחת והממסות האחת בתוכה ובפניה אנו נתונים - ודאות המלחמה של היהודים בארץ ישראל. בטחון-חיים - במדה שגלחם ונגן על החיים בזרוענו. עליה - במדה שנעלנה במו ידינו, התיסבות - במדה שנכבסנה וגעסנה. עצמאות - במדה שנחטל את ארגוננו ולכודנו, קוממיות - במדה שלא נרכין ראס בפני צר וגויב גלוי ומוסוה. רתיעת האויב, רתיעת מחולליו ומעודדיו כמו גם אהדה ועזרה מכל מי שעלול לאהדנו ולעזרנו, לא יבואו אלא לאחר עמידתנו העצמאית, עם התגוננותנו החקיפה ובאופן יחסי להן. המלחמה מחריפה והולכת, מחמירה גהולכת. פעולות המחץ היזומות ע"י כוחות המגן שלנו בסבועות האחרונים העמידו את אויבנו, את העולם ואף רבים בחוכנו על יתרוןנו על האויב. על רוחנו כי רב ועל עז הרוח המיוחד במינו המצין את לוחמנו, עז רוח אשר יונק ממעמקי ההויה היהודית, מת הומות הגורל היהודי, מכסופים לעצמאות יהודית ולסליטה על עצמנו וגורלנו, מעירום האמת על מעמדנו בעמים, מהתנות השחורה על עתיד יהודים בעולם, מהרס אטליות ומחוסר כל ברירה.

גלוי כוחנו מגבש ומלכד רכוז של כוחות אויבים. מורך לב ורפיון רוח בקרב הארבים ובקרב הכנופיות הלוחמות עלולים לסכל מזמות, להיות מכשול לתככים, לשבש חסובים של מחרחרי הריב ומסיתי העמים. על כן מוסטים להם, לירבים, עדוד ועצה, הדרכה והוראה, סעד ועזרה. על כן יגובש ויגדל הכוח נגדו עלינו להלחם. - עבר הסתיו, כלה החורף. לבלוב האביב אינו נושא עדין את הבשורה על קץ המערכה, חג החרות אינו מביא עדין את בשורת הנצחון. ההישגים והנצחונות שנחלנו עד עתה נקנו במחיר רב. מחיר דמים יקר. ועוד הדרך רב ועוד תקשה המערכה ועוד יתבעו ממנו כוח-סבל, אמץ לב, עז רוח, יזמה ותבונה, משמעת וקרבנות עד יבא הנצחון.

פסח זה ימצא את הישוב היהודי בתוך-תוכי המערכה. ליד השלחנות הערוכים ל"סדר פסח" בקבוצים ובבתי יהודים יפקדו מקומותיהם של טובי הבנים והבנות אשר יערכו את סדרם בעמדות, בחפירות-הגנה, בקוי-אש. יהנך החג ליום מפקד של עם לוחם את מלחמתו שאין בה נסיגה ולא תתכן בה כל רתיעה. מהנוראים העממיים וההיסטוריים של חג הגאולה והחרוה, מחויית הברית עם האדמה בחג האביב והתחדשות הטבע, מהמסורת הצעירה הנאה והרעננה של לילות ה"סדר" המחודש בקבוצים ובישובי העובדים, ישאב כל אחד רוח ועזוז, אומן ובטחה למאמץ העליון הנתבע מכל אדם בישראל, מכל פועל יהודי באולמות המוארים בליל החג ידפקו לבבות בהלם אחד עם לבות העומדים בה-זית, לעשותנו כולנו מחנה לוחם אחד. כל אחד במקום אשר יעד לו הגורל.

עדין לא קרב האויב לסערי ביתנו. עדיין נמצאים אנו מחוץ לטוח הפגזים של תותחי האויב ומרגשותיו, אולם לא פסח עלינו המשחית. כבר נגבה מבייתנו מט-דמים כבד ויקר במלחמת היהודים בארץ. חמטה תלי קברות חדשים מאז פרצה המלחמה. תל.תל וזועתו, תחתיו קבור עולם של תקוות, חלומות, משאות נפש. עולם של תום, אהבה ואמונה.

קודר ואבל ימצא הפסח את ישובנו. אבל על זינו הנעורים אשר אבד לו, משתף עצמו בחברות בגורל רעה, יתומים והורים שהשברו ושכולו.

קרבנות בישוב גבלי חזית הן מסימני המלחמה הזאת. כי על כן המושגים המקובלים ושגורית על אזורי בטחון וסכנה אינם הולמים את מציאותנו ומלחמתנו, כפי אורב המות לכל יהודי ובכל דרך, ואין ישוב מובטח בפני התקפה ורצח.

כבני ישוב שטרנו הותקף נדע נאמנה שלא הותקפנו באשר הותקפו מסמר העמק ורמת יוחנן. במורדות הרי אפרים, בין גבעות הגליל המערבי, ואף בחזיתות מרוחקות יותר. נערכת המלחמה על ביתנו, על בטחוננו על חיי ילדינו. לחיות לפי הכרה זו, ולתבוע מעצמנו, להסתתף במלחמה במלוא המתיחות והיכולת, במלוא היזמה לסדורי ההגנה במקום במלוא ההבנה לכל תביעה, ברכוש ובכוח אדם וזף אם חורגת מתחומי המכסה הכללי במלוא החברות והעזרה לכל ישוב הזקוק להן - זאת תורה חיינו עתה ולימים הבאים.

תורה קשה תורת דם וזעה, אבל אין זולתה.

ליוליק

עץ - חיים

(לזכרון של ציוה ורות)

חיים ומות מחווצים ומתחרים בנפתולי העקים והמאורעות. מאבק תמיד ובל-
תי פשרני נטוש ביניהם, כי חיים פירושים התגברות על המות ופירוש המות חניקה החיים
מאז ומתמיד בני-אדם מנסי לנבא על תוצאות הקרב ההיסטורי הזה, לנבא ולבצע את
נבואתם.

העם היבודי, שבגורלו גפל להיות הקרבן של הרבה רוצחים, דוגל בתפיסת-עולם
אופטימיסטית. בעל הספר "בראשית" דימה לעצמו את עץ-החיים הנטוע בגן-עדן הנצחי
ללמנו, שהחיים מתחילים בעבר ויש להם המשך בעתיד כעץ זה ששרשיו יונקים מהאדמה
וענפיו שואפים לשמים.

אף עם לא מכבד כל כך את זכר מתיו, זכר החיים שחלפו, כעמנו ואף דת לא
טפחה בחיבה כה מרובה את האמונה בתחית המתים בגופם ורעיונות משיחיים. נביאינו
הקדמונים חזו עולם של חיי צדק, אושר ושלוש ולא יזה עם יש חלק כה גדול בתנועות
שחרור ומהפכות כלעם ישראל? והאם התנועה הציונית על הישגיה וחזונה איננה הבטוח
הכי חזק לאמונתנו בחיים? מהות החיים בתנועתם וחדושים - הם פושטים צורה ולוב-

שים צורה, אבל האומול הנידון לניוון וחדלון אינו רוצה לפנות את המקום למחר.
תקופתנו היא תקופת חילוף-מסורות. מאור המחר עולה במזרח העולם וגוף כתמים שה-
איר וחיים פעם, טוקע במערבו ומאבק על חיים ומות נטוש ביניהם, עולם האתמול מחפש
חיילים שילחמו את מלחמתו ומוצא אותם. העם הגרמני בהנהגתו של היטלר עסק במלאכה

זו ושפך את עיקר זעמו על העם היהודי המאמין במחר, בחיים. עכשיו מנסים אחרים
לחדש את המלחמה למען העבר, למען הנווואין חמה שהט אובים להכחיד את חיינו המ-
חודשים בארצנו המחודשת. ניצביה נגדנו; המדבר הערבי - השונא שנאת מות את השדות
שעבדנו, את העצים זנטענו, את גתי התורה ואת בתי הרפואה שבנינו, את החיים החדשים
שהקימונו, אספנו פושעים מכל חלקי תבל שבגדו בעמיהם, בארצותיהם ובדמותם האנושי

ואימפריה כושלת שאיבריה נסתקים בהדרגה ועל כולם מנצח האימפריאליזם הצעיר מעבר
לאוקינוס, זה הקצב בעל הכיז המלא, חכום העבה והשרירים המוצקים.
וגבורה בישראל אז ועכשו, גיטו, ורשה, וילנה, ביאליסטוק ולצומתם יחיעם,
טירת צבי, מסמר העמק בודאי שונה היא הגבורה בתכליתה ותוצאותיה: סם לחמו למען
מות של כבוד וכאן לוחמים למען חיי דרור, למען אמת העתיד, אבל אחידה היא במהותה
ומאותן המקורות היא יונקת. הלא הם מורשת ישראל העתיקה והחדשה, של מסדה ותל-חי
והפתוס המהפכני של התקופה, של הקומונרים ומגיני טטלינגרד.

תוכן ההיסטוריה הוא בעצם המאבק בין אלה החיים למען לזרוע מות ואלה
 סגם במותם מקדשים את החיים.
 מות למען החיים: זיוה ורחה, בגות גבת, נפלו. כמה רגשות אנושיים, כמה כאב
 כמה עמל ואהבה, כמה מהוי הימים כלול במשפט קצר זהו
 גבת - אנושית שחייית הוי שויון ואווה, בוגזם טשק בויצה וובונה, מוונכיים
 דוד בריא בגופו ונפשו לאהבת העמל, הארץ, האדם, החיים. גבת - פדק חי של הגשמה
 ציונית ובו ת חברה אנושית חדשה.
 ועל דקע זה גדלו והתחנכו זיוה ורות והיו לעלמות זקופות קומה, אמיצות
 לב, ישרות-סכל וטהורות-הלומות. וכשהתחילה המערכה הז אצו אליה. בדרך פבעה בהן
 עין של עוריים מוטחיים, יד פוטעת של עבדים אומללים וחרן נפלו בגגוד לזכותן לחיות,
 נפלו במקום להקדיש את חייהן לעמל, ליצירה לאהבת המולדת והאנושיות.
 פרחי-פרחים טמונים יום יום באדמת ארצנו, אבל עזה אמונתנו שעוד יצמחו
 ממנה, המושקית בדמם של בנות כמו רות וזיוה, של בניים כמו אביקה, ישעיהו, עמירם,
 חיי שלום ואושר לכל בית ישראל.
 עץ החיים לא יכרתו

אלברט

* *
*

בתקופה גורלית זאת -
יום יום מזעזע אותנו מגעו הקר והקשה של המות.
ואין רציפות הופעתו מדככת את אכזריותו.
ואין קרבתו המתמדת נוטלת מעוצמת האימה.

- -

ההכרה הברורה והנוקבת -
העם במאבקו על חילו, מכורתו, חירו
מוכרח להקריב את היקרים והנעלים מבניו -
כיצד למהול מנטפיה לסאת המכאוב הצורב עם מות קרובים ואהובים?
כיצד למגוא בתקעת היסורים הסבוכה את החוט המוליך לאותו יום -
בו נטשנו את קננו החם,
את הורינו הבוכים -
והפלגנו למרחקים בלב פתוח ונכוון לכל קרבן.
החוט שיוציאנו מהמבוך הנפשי הקודר.

- -

בעמלנו המפרך, בזיעתנו הרבה -
לא הבטחנו ביותנו בפני אויב מתקיף -
לא הבטחנו לבנינו חיי שלווה ויצירה ועליהם לעמוד בשער ולהקריב
את טהר דמם.

- -

שלשים יום ארוכים, קשים וגדושים דם.
והמערכה הגדולה עוד לפנינו.

חנה

האמנם אין זה חלום בלקוח? האמנם לא אהעורר והנה הנן זיוה ורות. המוח
 איננו תופס והלב איננו מרגיש כל לא הגיעה המשמעות הנוראה האמתית להכרה. אין זאח
 כי חזק מדי, כי גדול מני האסון עד כי בלתי נתפס הוא.
 האמנו לא תוסיפי רותי לצעיר ולכתוב ולרקוד ולפתח את שפע האפשרויות
 העצורות בגופן הגמיש באצבעותיך, בנשמת האמן אשר לך, האמנם לא תוסיפי, זיוה לבטא
 בטוי אמנותי הרמוני את עומך בכל מלאכת מחשבת, בנגינה, בכתיבה עדינה בטוי ומעמי-
 קה - האמנם? האמנם? אינני יכולה, אינני רוצה להאמין.
 הנכון לפני בנות יקרות, תמיד תחזינה אתכן עיני: את זיוה הקסנטנת בת 5
 חדשים מתהלכת במטה, ואת רותי יושבת ורוקמת סיפור כיד הדמיון הטובה עליך. הנה
 אתן בבית הספר בחגים ובחגיגות, ברקוד ובהתעמלות, ושירה ובנגינה בעצוב פני החיים.
 והנה חברות במסק. שבענו מכן הרבה שמחה ומעט צער. האמנם נפסקה הויה עסירה זו
 סירת חיים זו? מה עצום המתיר אחר עלינו לשלם. מה גדול הקרבן הנדרש מאתנו.
 הנעצור כוח לסאת בהויה אמזרית זו התובעת מאתנו את היקר מכל. היקר מעצם החיים.
 אין ברירה. האין ברירה נותן את הכות.
 להמשיך, להמשיך על אף הכל.

רבקה [חירתסי] [מ.א.]

היתכן שמחר נצא לקצור את העומר וזיוה ורותי לא תרקודנה בסדה ולא תר-
 קודנה אף פעם, אף פעם. הנוכל לערוך חגים ומסיבות בלי שתי הננות החמודות.
 בנות החן שלנו, איכן?
 מה גדול האסון, מה גדולה האהדה. עבר חודש וכה טרי הפצע פצע סאף פעם
 לא יגליד.
 כי לעיני כולנו גדלתן. חייכן והצעירים היו שזוריח עם כל יצירתנו הגדו-
 לה וגדלתן לחפארת.
 בכאב צורב לוינו אתכן למנוחת עולמים. היתה דומיה בחצר, שתקו השבילים
 שבהם דרכתן, שתקו העצים שבצלם שחקתן.
 מחיר גדול מדי ילמנו לך מולדת יקרה. את מיטב בנינו ובנותינו אנו
 מקריבים לך. עד מתי?

צפורה דורצין

היום הזה אנו עומדים על קברו, זיוה ורותי, על קברו הרענן בן שבעת הימים. לא בפאר ולא בהדר הובלנו כן בדרכו אחרונה זו, אלי קברו. ללא טכס וללא הזכרת נשמות עומדים אנו כיום - בדקמה וללא מלים, כי אין מלה בפינו, כי גדול הי- גוון מהביעו. ואם אין מספיד ומקונן לכן בפני קהלנו, אם לא נאספנו כולנו להזכיר שמכן - אין על כן דממנו, על כן דוממים אנו. ומלה אין, על כן דממנו נלך, כי הנוף יוד ירוק והעץ רענן וכי לנו הם, כי הפצי חיים ואנו בדרכנו נלך, ואתן אחיות יקרות, זיוה ורותי - עוד נשוב נזכרכו, לא היום אנו, כי לנו אמת החיים, ואתן אחיות יקרות, זיוה ורותי, לא היום אנו, כי היום כל מלה כמדקרת היא לנו עתה, כל מלה ותלל השעה, כי עתה דוממים אנו לא עתה, כי היום כל מלה כמדקרת היא לנו עתה, כל מלה ותלל השעה, כי עתה דוממים אנו

מתוך "חבריא"

יש לפעמים ונדמה גי העולם נוצר רק לשפיכת דמים, רק למלחמות הרס וחורבן, כי בני-אדם רשעים וחסרי דעת וחבונה מתגברים על הטוב והישר והופכים אותו למה- פכה ומערבולת. זיוה! זיו ואור שפן בתוכך. נעימה היית וחביבה על הכל. ופתע נגדע שתיל נעורים באמצע אביבו ושגשוגו, זיוה, לא הלכו מאתנו. דמותך מרחפת ותרחף לנצח בתוכנו ולעולם לעולם לא נשכחך. בת נאמנה ומסורה היית למולדת, רצית למלא את תפקידך, אך בני אדם טמאים לא נתנו לך. רבים נפלו ורבים עוד יפלו אך אנחנו לעולם לא נתיאש ואת מדינתנו העברית נקים. ואז נזכר את הבנים האמיצים שהרהיבו עז בנפשם להקריב את חייהם למען המולדת. ואת בתוכם היית. יהי זכרך ברוך.

חנה ר.
(כתה ז')

רחובות, 28 למרץ, 1948

— — — אני כותבת אליך, ומבקשת ממך שתמסרי לחבריכם, הצעירים והבוגרים את השתתפותנו באסון שקרה. אנחנו עוד צעירים, וילדינו מעטים וקטנים, אבל אנחנו יכולים לחוש מה כבד האבל, מה גורא הכאב בנפל בך או בנות משק... שמחתי כל כך לפגישה, וכל כך נהנתי מזיוה. היא הייתה כה חמודה ושלמה בנפשה. מין שלוח גדולה רעפה ממנה. היא ספרה לי רבות על גבת, ועל כולם ואמרה לי פתאום: את יודעת, אני כבר מתבעגעת גורא הביתה. לאחר יומיים ומה יהיה כשאהיה מגויסת ורחוקה מהבית לזמן ממושך? אינני יכולה להמשיך כי המלים אין בכחן להביע. כולנו זועזענו: חברינו שהיו בהכשרה בגבת ואחרים.

יהודית

(קב. הצופים)

נקודה חדשה נוסדה, עלוה להחישבות נקודה על אדמת הגליל.
 כמה פשוטות מלים אלו בנושאות בתוכן עתידן של נפשות בני-אדם. יהודים גבורים
 שחיים. לוחמים של היום, של מחר העתיד, של אותו האתמול שסחף בזרמו הבריהם.
 צנועות, נסתרות הן מדי האותיות השחורות על גב העתון, הצורות בתוכן חיים צעילים
 שנקטפו בלא זמן. וכך, רק מלים מספר על אבדן. פשוט הדבר, בעד המולדת, העם. גבורי
 האומה הנעלמת. ובתוכה יעלם גם שמעם.

על יום אחד, יחידיו.
 יום ארוך ואפור מחבשו לאטו עם קרנים זורחות מאירות של שמש חדשה של
 היום. יום כשאר הימים. יום סרדף והדף את מטנהו הדומה לחברו בכל ניב ורטט, בזה
 סדרו החמידי המעצב ובונה, אותם גוני צבעיו אותם צללי קולותיו. אותם מראות
 הנוף המוכר של כרם, טדה של חלם נחרש שם למטה בעמק. ואותם ההרים ההוכמיים מבטך
 הנרעס. אותו הדר וסביב קירותיו המטות, הארון, השלחן הכסא הקטן.
 וירק הדשא הוטוב רבון מהנמנם משחטה לרגליך כל כך מוכר עם צבע הפרח
 העוטר מסביב. ופנים אלה כל כך אותם, ממש אלה של אתמול ושלשום.
 ואדמת השביל בו תצעדנה רגליך של תמול קלות ובוטחות ככה, כה חמימה
 חמימה, הן לא נפסדה ושונחה מאתמול, את מיטב אונה וכחה תעניק ואני לחיקה אתמסר
 גם היום, בה אנצא נחומים ועדוד, בה אאבק, אשתרש, אאחז בכחה הכביר האיחן, ואחזק.
 נותנים ומקבלים כמותה לימינה נעמד, - ונחזק.

- - - המרחקים הגדולים וחשוממים שגמענו במכוניח בנסענו הנה, לנקודה בודדת זו בלב מדבר - הם שהעידו על גודל המפעל המוקס. הם הוכיחו לנו את הגלוי הנפלא, הנועז, שבהעפלת הצעירים לחבל מולדת מתנכר. הפ פתחו בפנינו אפקים רחבים, אשרינו אנו, שזכינו לתקע מעורינו בוגבלי אדמת הנגב. אשרינו שזכינו להשכים קום יחד עם חלוצי דנגב בצאתם לעבודתח. אשרינו לראות בבלוב פר- חי השקדיה בנגב. שקדיה פורחת זו בלב שממת המדבר נוכיחה ומעידה על סכויים של פריחת הנגב כולו - בעתיד.

רק ערה, אדע לוערין טבעתים כל עץ מתפתח וכל שתיל, את חרדת העובר לגדו- ליו. אשרינו אנו, שזכינו לחיות - ולו אך ימים מספר - בתוך ההוי החלוצי של כוב- שי הנגב, לחזות בשמחת היצירה, המלווה פני כל חבר עמל, ויחד עמו לנסמה אף אנו, בחלקה. נשע לשמור את אור הימים האלה, ויהיו לנו כדגל בדרכנו.

- - - ערב צאחנו לביריה נאמר לנו: סיסמתנו תהיה "הקדם תל-חי". תחת שמה המוסווה עלינו לאעד אל מטרתנו האחרת האמתית.

אולם סיסמת "תל-חי" זו, לא היתה רק כלפי חוץ נשאת על שפתי מאות מע- פילי ביריה כדי להסתיר מעיני הזר את מטרתנו, כי היתה גם טבועה במעשים ובפעל. כי לא היה זה שם הסוואה, אלא הזדהה עם המטרה האמתית. כי תל-חי וביריה - אחת הן. הראשונה מאירה את הדרך לשניה. תל-חי צותה עלינו: בראש ובראשונה להאחז בקר- קע המולדת ולהדבק בה בכל נשמתנו, לכבשה לנו בלי כל ותור ופשרה אף אם במחיר החיים יעלה הדבר... ובזו הדרך הלכנו ונוסיף ללכת...

הפקודה לבצוע המפעל שהפתיעתנו - היתה כמפתח גואל למאויינו שהצטברו מלחץ הזמן האחרון בחדרי לבנו וחפשו מוצא כדי להפך למעשה פעיל. היא העניקה לנו הזדמנות ראשונה לכך שראינוה כמתנה יקרה שנפקדה בידינו.

... בדרך היוגאת מאילת השחר ומתפתלת במעלה הרי הגליל צועדת ומעפילה שירת המסע הארוכה. הכל מסביב מנבא כי בחיק הלילה הזה מתרחש משהו גדול, כי בחיק הליל הזה צפון וחבוי איזה סוד יצירה גדולה, והשחר המתקרב יפתרנו...

חר ועוד חר

על הקיר תלוי שיר קצר של ישראל אלירז. אני קורא את המשפט הפותח שיר זה: "אין חר
שֶׁאֵין חר אַחַר אַחֲרָיו", וזוכר פתאום מאימתי ידועה לי אמת אוניברסלית זו, ומי גילה לי
אותה.

היינו בכיתה א'. בוקר קיצי אחד יצאנו לטיול בשדות המשק, באיזור כרם הזיתים וגן הירק,
בצד הצפוני של גבת. איתנו היו שרה המורה וזיוה, שסיימה זה מקרוב את כיתה י"ב והיתה
המטפלת המחליפה שלנו. התבוננתי ברכס ההרים שמולנו, שהשתפל מערבה מכיוון נצרת דרך
כפר מהלול עד לגבעת שימרון. הרכס היה עירום, חשוף כולו, מבהיק בלובן סלעיו עד לחורשת
המסרק הקטנה שבראש גבעת שימרון. תמהתי מה נמצא מעבר לו. שאלתי את זיוה: מה יש
מאחרי ההרים האלה? זיוה ענתה לי: עוד הרים. לא הרפיתי ושאלתי: ומה יש מאחריהם?
זיוה צחקה וענתה: מאחרי כל חר יש עוד חר, רכס אחרי רכס: גליל תחתון, ואחר-כך גליל
עליון, והרי הלבנון, ואחריהם רכס ועוד רכס, עד בלי סוף. הרגשתי שהעולם נפתח בפניי.

אני זוכר עתה בבהירות מפליאה את פרטי המעמד ההוא, בשולי גן הירק של הקיבוץ, ואת
השיחה החיא מכיתה א' בקיץ תש"ז. אלה לא יכלו בשום פנים להתרחש במועד אחר, כיוון
שכמה חודשים אחר-כך פרצה המלחמה, ובאותו חורף, בערב פורים תש"ח, נהרגה זיוה נתן
יחד עם חברתה רות רבינוב, מאחרי אחד ההרים בסביבה. לא הר המוריה אלא ההר ההוא, חר
התבור, עמד לנגד עיניו של יהושע רבינוב, אביה של רות, כשהוציא לאור לזכרן כעבור שנה את
ספר השירים "מול חר העקדה".

עכשיו, כשאני מסתכל בשורות שירו של ישראל אלירז, אני רואה לנגד עיניי את רכס הרי נצרת
מבהיק בשמש במחשוף סלעיו כאז, וגם את חר התבור ואת בת-החצוק על פניה של זיוה.

יואב אהרוני, יפעת

ישראל אלירז

אין חר
שֶׁאֵין חר
אַחַר אַחֲרָיו

וְעָלְיוּ כָּרְס מִכָּה
כְּפִי יִקְלָתוֹ.

פְּתָאִים נוֹפֵל בְּחֻלְקָנוּ
שְׁבִיל אַחֲרֵי הוֹלֵךְ

אֶל גֵּן עֲצִים, גָּדֵר
דָּלֵת עַץ קִפְדָּנִית.

פְּשׁוֹשׁ?

פֶּה?

אֵיפֶה?

נזכור...

נ ז כ ו ר

את בנינו ובנותינו היילי צבא השוגבה
לישראל הנאמנים והאמיצים, אשר הדיפו
את נפשם במלחמה על תקומת ישראל.

נפל במלחמת העצמאות

נפלה במלחמת העצמאות

נפלה במלחמת העצמאות

נפל במלחמת העצמאות

נפל במלחמת העצמאות

נפל במלחמת העצמאות

נפל במלחמת העצמאות

נפל במלחמת העצמאות

נפל במילוי תפקידו

נפל במילוי תפקידו

נפל במילוי תפקידו

נפל במלחמת העצמאות

נפל במלחמת סיני

נפל במילוי תפקידו

נפל במלחמת ששת הימים

נפל במלחמת ששת הימים

נפל בקרבות ההתשה

נפל בפשיטה על האי גרין

נפל במלחמת יום הכיפורים

נפל במלחמת יום הכיפורים

נפל במלחמת יום הכיפורים

נפל במלחמת יום הכיפורים

נפל במלחמת יום הכיפורים

בצלאל שברצפוך

זיוה נתן

רות רבינוב

עמוס ויגודסקי

אהרון בלנדר

אשר רוזנטל

עמירם אוברפיסט

ישעיהו שוסטרמן

יצחק מילר

מרדכי כנעני

יוסי שוישה

פנחס שכטר

יוסף פינסקי

עמוס שרון

גרשון ישראלי

רוברט סלומון

רוני שרון

יואב שחר

דודו מגל

ישעיהו כהן

יצחק מן

חיליק פלצר

משה פוקס

לזכרם...

צבי הרה

יעקב בכר

בן-ציון סלה

אבנר גרוזומינסקי

עמנואל לנדאו

נזעם ססמניק

חיי פולסטרף

נתן פרלמן

משה אלקביץ

שמעון זילברמן

רות רבינוב

זיוה נתן

ספי כספי

עלי ברצבי

לוי פינגבחה

* * *

כָּאֵלֶּה אַתֶּם כְּמֵיכֶם:
פְּשׁוּטִים, מְסֻרִים, תְּבוּבִים,
עוֹשִׂים מְלֹאכְתְּכֶם בְּדַמְתְּכֶם,
בְּדָבָר תְּמוּכָן מֵאֵלֹהֵינוּ.
לֹא תַרְעִישׁוּ תְּפִים מִסְבִּיבְכֶם,
תִּבְחַלְוּ בְּאִוְרוֹת וּמֵדִים.
תִּצְבְּטוּ לְתִינוּק בְּלִחְיוֹ,
וְתִתְּכִי לְעֵלְמָה בְּעֵבְרָה...

וְכֵאלֶּה אַתֶּם בְּמוֹתְכֶם:
פְּשׁוּטִים, מְסֻרִים, תְּבוּבִים...
עֲשִׂיתֶם מְלֹאכְתְּכֶם בְּצִנְעָה,
בְּדָבָר תְּמוּכָן מֵאֵלֹהֵינוּ.
לֹא תַרְעִשְׁתֶּם תְּפִים מִסְבִּיבְכֶם,
בְּתִלְתֶּם בְּאִוְרוֹת וּמֵדִים.
וְשִׁבְתֶּם שְׂמֵיכֶם תְּשׁוּעוֹת
וְתִתְּכֶם לְעֵנֹו בְּעֵבְרָה...

אוריאל

אי"ס

יצחק פוננסקי

ישעיהו שיקנון

אברהם בן-שבת

נה בוכבינדר

רות רבינוב ז"ל

1929-1948